

tilkendegive sin stilling må ske med respekt for, at det i en sags tidlige faser kan være vanskeligt at forholde sig mere præcist til alle sagens spørgsmål. Det er endvidere klart, at der ikke kan tillægges forsvarets tilkendegivelser præklusionsvirkning (dvs. at forsvaren skulle være afskåret fra senere at gøre andre eller yderligere synspunkter gældende).

Den foreslåede bestemmelse indebærer bl.a., at sagens parter kan anmode om et forberedende retsmøde til behandling af spørgsmål af betydning for sagens fremme. Desuden kan retten selv tage initiativ til et sådant retsmøde.

Med henblik på en mere effektiv sagsstyring foreslår udvalget endvidere, at det i retsplejelovens § 849 præciseres, at bestemmelsen kan anvendes også forud for anklagemyndighedens indlevering af anklageskrift, så der kan tages stilling til sagens tilrettelæggelse allerede på et tidligt tidspunkt. Anvendelse af bestemmelsen forud for, at der er rejst tiltale, bør dog kræve en anmodning fra en af parterne.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 134-136.

5.4.2.3. Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets overvejelser og forslag om forhåndsberømmelse af hovedforhandling og udvidelse af adgangen til at afholde forberedende retsmøder, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 12 og 13 (forslag til retsplejelovens §§ 843 b og 849), og bemærkningerne hertil.

5.5. Varetægtsfængsling

Udvalget bemærker, at der hos anklageklagemyndigheden i en årrække har været fokus på, at varetægtsfængslinger bør være af så kort varighed som muligt. Ved Rigsadvokatens Meddelelse nr. 2/2000 blev der indført en indberetningsordning for varetægtsfængslinger ud over 3 måneder samt en ordning om forelæggelse af isolationsfængsling ud over 3 måneder. Senest har Rigsadvokaten i meddelelse nr. 10/2006 om legalitets- og kvalitetssikring af og tilsynet med straffesagsbehandlingen i politikredsene fastsat, at politidirektørerne skal føre kontrol med, at frihedsberøvelser ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Justitsministeriets Forskningsenheds undersøgelser af udviklingen i antallet og varigheden af langvarige varetægtsfængslinger, jf. pkt. 4.2. ovenfor, viser imidlertid, at antallet af langvarige varetægtsfængslinger er steget de senere år trods den øgede fokus på at nedbringe længden af varetægtsfængslinger.

Udvalget anfører, at varetægtsfængsling er et særligt alvorligt straffeprocessuelt indgreb, og at det især gælder for personer under 18 år. Den belastning, som en varetægtsfængsling er forbundet med, skyldes efter udvalgets opfattelse ikke alene den usikkerhed, der følger af sigtelsen og den skete fængsling, men også usikkerhed med hensyn til fængslingens længde og dermed f.eks. spørgsmål om, hvorvidt den pågældende kan genoptage sit arbejde eller sin uddannelse efter endt fængsling, forholdet til familie og venner mv. Belastningen må antages normalt at blive større i takt med indgrebets varighed, og navnlig derfor bør varetægtsperiodens længde begrænses mest muligt.

Udvalget finder på den anførte baggrund, at der er behov for yderligere tiltag for at begrænse den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger. Udvalget bemærker i øvrigt, at det indgrebets alvorlige karakter taget i betragtning må påhvile både politi, anklagemyndighed og domstole ved arbejdstilrettelæggelsen at være særligt opmærksomme på at bidrage til at fremme disse sager med henblik på, at en varetægtsfængsling bliver af kortest mulige varighed.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 136-138.

5.5.1. Frist for den samlede varighed af varetægtsfængslinger

5.5.1.1. Efter de gældende regler kan en varetægtsfængsling højst forlænges med 4 uger ad gangen, jf. pkt. 3.4.2. ovenfor. Udvalget har overvejet, om der bør ske ændringer i de gældende regler om tidsgrænser for varetægtsfængslinger, herunder om der i loven bør fastsættes en tidsgrænse for længden af den samlede periode, hvor en sigtet kan være varetægtsfængslet.

Belastningen ved at være varetægtsfængslet må som ovenfor nævnt efter udvalgets opfattelse antages normalt at blive større i takt med indgrebets varighed, hvilket kan tale for at indføre tidsbegrænsninger. Imod at fastsætte tidsbegrænsninger taler dels hensynet til retshåndhævelsen, dels de generelle forhold vedrørende fristregler, som er anført ovenfor i pkt. 5.1.1., herunder at det kan være vanskeligt mere generelt at fastlægge fristernes længde på en sådan måde, at fristerne passer på alle situationer, at frister kan indebære en vis risiko for, at resultatet snarere end at fremskynde sagerne bliver en tendens til, at fristerne udnyttes fuldt ud, og at fristregler omvendt også i nogle sager kan medvirke til et øget pres på myndighedernes ressourcer.

En afvejning af disse hensyn fører efter udvalgets opfattelse til, at der i retsplejeloven bør indføres en el-